

Omannäköinen osaamismerkki nuorelle eli ”selfie-osaamismerkki”

Osaamiskeskus Kentaurin kehittämä malli kannustaa nuorisoalan järjestöjä järjestämään nuorille osaamismerkkityöpajan. Selfie-osaamismerkillä nuori saa omannäköisen osaamisen tunnustamisen merkin.

Jokaisella nuorella on osaamista, mutta sen sanoittaminen voi olla vaikeaa. *Osaaminen* tarkoittaa tietojen, taitojen, asenteiden sekä vahvuuksien kokonaisuutta (Sitra, 2022). Osaamista voi hankkia laajasti myös koulun ulkopuolisissa oppimisympäristöissä, esimerkiksi järjestöissä, ja sieltä hankittu osaaminen ansaitsee tunnustuksen.

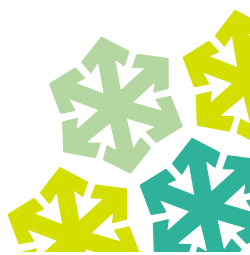
Nuoren oma osaaminen muuttuu konkreettisemmaksi, kun hän pohtii omaa osaamistaan ensin itsenäisesti ja sitten vertaistensa kanssa ja antaa siitä itselleen konkreettisen tunnustuksen, digitaalisen osaamismerkin. Esille nousevia osaamisia nuoret voivat hyödyntää opinnoissaan, harrastuksissaan, työnhaussa sekä näihin liittyvissä tulevaisuuden suunnitelmissa.

Järjestö hyötyy kuullessaan nuorten oman näkökulman siihen, millaista osaamista sieltä saa ja millaisissa tehtävissä nuori uskoo kehittävänsä itselleen tarpeellista osaamista. Tätä tietoa voidaan hyödyntää esimerkiksi toiminnan kehittämisessä, toiminnan esittelyssä tai yhteistyössä oppilaitosten kanssa.

Myös nuoren oppilaitos hyötyy voidessaan todentaa nuoren muualla hankkimaa aiempaa osaamista. Tälle voidaan antaa tunnustusta esimerkiksi opintopisteiden tai muiden suoritusten hyväksiluvun kautta.

Osaamiskeskus Kentaurin toteuttaman [kyselytutkimuksen tulokset](#) (2021) osoittivat, että nuoret kokivat oppineensa järjestö- ja harrastustoiminnan kautta monia sellaisia valmiuksia, joista voidaan katsoa olevan hyötyä yleisesti myös työelämässä. Nämä valmiudet eivät suoraan liity mihinkään tiettyyn ammattiin, tehtävään tai akateemiseen alaan, vaan niitä voidaan käyttää monenlaisissa tilanteissa ja työtehtävissä. Voidaan puhua *siirrettävistä taidoista* (transversal skills), joita ovat esimerkiksi kriittinen ja luova ajattelu, globaali kansalaisuus, median- ja tiedonlukutaito tai ongelmanratkaisu- ja johtajuustaidot.

Omannäköinen osaamismerkki -työpajan avulla kannustetaan ja opastetaan nuoria tunnistamaan ja tekemään näkyväksi erilaista osaamista.

Työpajamallin rakenne

Työpajakokonaisuus koostuu työpajan ohjaajan oppaasta sekä työpajamateriaalista. Työpajamateriaali sisältää Powerpoint-esityksen sekä osaamispohjan, joka on eräänlainen lomake oman osaamisen tunnistamista varten. Osaamispohjasta on tarjolla kaksi versiota: ensimmäinen on jonkin tietyn järjestön toiminnasta hankitun osaamisen tunnistamista varten ja toinen on yleisemmin vapaa-ajalta hankitun osaamisen tunnistamista varten. Työpajan ohjaajan opas on erillinen Powerpoint-dokumentti, joka sisältää myös ohjaajan ennakotehtävät sekä valmiin tiedotepohjan työpajan markkinointia varten.

Ennen varsinaista työpajaa pajan ohjaajan tulee tutustua huolellisesti ohjaajan oppaaseen, joka sisältää kaiken tarvittavan onnistuneen pajan suunnitteluun ja vetämiseen. Tämän jälkeen voi toteuttaa varsinaisen työpajan, joka jakautuu neljään osaan:

1. Johdatus osaamiseen ja sen tunnistamiseen
2. Oman järjestötoiminnassa hankitun osaamisen tunnistaminen
3. Oman osaamismerkin valmistelu
4. Yhteenveto ja oman osaamisen jatkokehittäminen

Työpajan toteutukseen tulee varata vähintään kaksi tuntia, mikäli se toteutetaan ohjeistuksen mukaisesti. Toteutusta voi kuitenkin halutessaan tiivistää, esimerkiksi vain keskustelemalla ohjattavien kanssa osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta Osaamispohjan avulla tai teettämällä osa tehtävistä omalla ajalla.

Lataa työpajan materiaalit

[Työpajan ohjaajan opas \(.ppt, avautuu uuteen ikkunaan\)](#)

[Omannäköinen osaamismerkki -työpajan materiaali \(.ppt, avautuu uuteen ikkunaan\)](#)

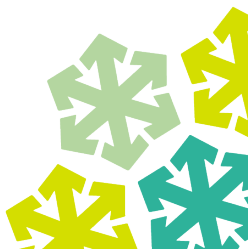
Lataa täytettävät lomakkeet

[Osaamispohja – harrastuksesta syntyvä osaaminen \(tulostettava .pdf, avautuu uuteen ikkunaan\)](#)

[Osaamispohja - harrastuksesta syntyvä osaaminen \(sähköisesti täytettävä .pdf, avautuu uuteen ikkunaan\)](#)

[Osaamispohja – järjestöstä syntyvä osaaminen \(tulostettava .pdf, avautuu uuteen ikkunaan\)](#)

[Osaamispohja – järjestöstä syntyvä osaaminen \(sähköisesti täytettävä .pdf, avautuu uuteen ikkunaan\)](#)

Työpajamallin osat

Pajan vetäjän perehtyminen aiheeseen

Sisältö

Työpajan ohjaaja perehdyttää itsensä osaamismerkki-työpajan pitämiseen ennen varsinaista työpajaa (n. yksi viikko etukäteen). Perehdytyksen aikana työpajan ohjaaja tutustuu *Työpajan vetäjän oppaaseen* sekä suorittaa siellä esitetyt tehtävät.

Materiaalit/ menetelmät

- Työpajan ohjaajan opas: perehdytysmateriaali, erilaiset mallit ja visuaaliset prosessikuvaukset työpajan toteutukseen
- Ennakkotehtävät: oman järjestön osaamisterminologiaan tutustuminen, oman osaamismerkkin tekeminen
- Työpajan oppimateriaali
- Kaksi osaamispohjaa osaamisen tunnistamiseen: järjestökohtainen ja yleinen

1. Työpaja nuorille

Johdanto: Mitä on osaaminen?

Sisältö

Osaamisen merkitys ja osaamisen määrittelyä, osaamismerkkien esittely.

Materiaalit/ menetelmät

- Työpajan oppimateriaali osa 1.

2. Työpaja nuorille

Tehtävä: Oman osaamisen tunnistaminen

Sisältö

Vapaa-ajan harrastustoiminnassa kertyneen osaamisen tunnistaminen

Tehtävään on kaksi suoritusvaihtoehtoa:

- Vaihtoehto 1: järjestötoiminnassa kertynyt osaaminen
- Vaihtoehto 2: yleinen, harrastuksessa kertynyt osaaminen

Materiaalit/ menetelmät

- Työpajan oppimateriaali osa 2.
- Osaamispohja: järjestökohtainen (.pdf)
- Osaamispohja: yleinen (.pdf.)

3. Työpaja nuorille

Tehtävä: Oman osaamismerkkin valmistaminen

Sisältö

Omannäköisen osaamismerkkin esittely

Konkreettisen oman osaamismerkkin tekeminen Open Badge Passport-sovelluksen avulla.

Materiaalit/ menetelmät

- Työpajan oppimateriaali osa 3.
- Digitaaliset työkalut (esim. Canva); Open Badge Passport

4. Työpaja nuorille

Tehtävä: Oman osaamisen hyödyntäminen ja jatkokehittäminen

Sisältö

Keskustelu oman Omannäköisen osaamismerkkin hyödyntämisestä:

- mahdollisuudet ja haasteet

Lisätehtävä omalla ajalla: suunnitelma osaamiskerkin hyödyntämiseen

- Suosittelijoiden lisääminen merkkiin
- Osaamisen todentaminen kokemuksilla (projektit, tehtävät, joissa ollut mukana)

Materiaalit/ menetelmät

- Työpajan oppimateriaali osa 4.
- Keskustelu
- Lisätehtävä omalla ajalla: suunnitelma osaamisen hyödyntämiseen

Lisätiedot

toimisto@opintokeskussivis.fi

Omannäköinen osaamismerkki -työpajamalli tuotettiin Osaamiskeskus Kentaurissa vuonna 2023. Kentaurissa toimivat Humanistinen ammattikorkeakoulu HUMAK, Nuorten yrittäjyys ja talous NYT, Opintokeskus Sivis ja Suomen Partiolaiset.

